

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การใช้เวลาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การนำเสนอรายงานผลการวิจัยในบทนี้ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเปรียบเทียบการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามเขตที่ตั้งและขนาดของสถานศึกษา วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทางบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 - 5 ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 503 คน จากประชากรทั้งสิ้น 1,159 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นตามกรอบภารกิจการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย คำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและเติมข้อความ ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 ประกอบด้วย คำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ใช้สอบถามเกี่ยวกับระดับการใช้เวลาในการบริหารงานในแต่ละกิจกรรมตามกรอบภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา

4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ จำนวน 15 ข้อ ด้านงบประมาณ 15 ข้อ ด้านงานบุคคล 10 ข้อ และด้านบริหารทั่วไป 20 ข้อ รวมทั้งสิ้นจำนวน 60 ข้อ ตอนที่ 3 ประกอบด้วย คำถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open - ended) เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 5 ข้อ แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยผ่านกระบวนการสร้างเริ่มจากผู้วิจัยศึกษาหลักทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างกรอบคำถามและร่างแบบสอบถามแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริหารการศึกษา ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา รวม 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) นำไปทดลองใช้ (Try Out) และหาคุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงในองค์ประกอบด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป มีค่า .9394 , .9619 , .9450 และ .9657 ตามลำดับ และมีค่าความเที่ยงรวมทุกทั้งฉบับเท่ากับ .9828

การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขออนุญาตและความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี ทั้ง 5 เขต จากนั้นประสานความร่วมมือกับผู้ประสานงานในพื้นที่นำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 503 คน และใช้วิธีการติดตามเก็บคืนหลากหลายรูปแบบ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 494 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.21

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติที่คำนวณค่าต่าง ๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows เวอร์ชัน 11.0 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติการทดสอบสมมติฐานการวิจัยตามตัวแปรเขตที่ตั้งและขนาดสถานศึกษา วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทางบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการทดสอบที (t - tests, Independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' tests) สำหรับในตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์โดยการหาความถี่ (f) และจัดลำดับ

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี

1) การจัดอันดับการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ซึ่งเทียบกัน
ใน 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์ พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาสำหรับบริหารงาน
ในด้านวิชาการมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 เฉลี่ยร้อยละ 48.07 ต่อสัปดาห์ รองลงมา คือ ด้านบริหาร
ทั่วไป (ร้อยละ 19.71) ด้านบริหารงานบุคคล (ร้อยละ 16.60) และด้านงบประมาณ (ร้อยละ 15.62)
ตามลำดับ

2) ระดับการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี โดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับเวลา
ปฏิบัติงานทั้งหมดในรอบปีการศึกษา ผลการวิเคราะห์จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

(1) ด้านวิชาการ โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด
อุบลราชธานี ใช้เวลาบริหารงานในด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายกิจกรรม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยการใช้เวลาปฏิบัติงานสูงสุด
คือ การคัดเลือกและมอบหมายครูที่มีความรู้ความสามารถให้จัดการเรียนการสอนผู้เรียนให้บรรลุ
เป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.10$) ส่วนกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยการใช้เวลาปฏิบัติงาน
ต่ำสุด คือ การใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนแทนการบรรยายด้วยตนเอง
($\bar{X} = 3.52$)

(2) ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด
อุบลราชธานี ใช้เวลาบริหารงานในด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายกิจกรรม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยการใช้เวลาปฏิบัติงานสูงสุด
คือ การมอบหมายครูเพื่อร่วมรับผิดชอบและกลั่นกรองตรวจสอบการเก็บรักษาเงิน การอนุมัติและ
ควบคุมดำเนินการเบิกจ่ายเงินที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.07$) ส่วนกิจกรรม
ที่มีค่าเฉลี่ยการใช้เวลาปฏิบัติงานต่ำสุด คือ การประสานงานขอใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกับ
บุคคล หน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อประหยัดเวลาและงบประมาณในการจัดซื้อ ($\bar{X} =$
3.75)

(3) ด้านบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด
อุบลราชธานี ใช้เวลาบริหารงานในด้านบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายกิจกรรม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยการใช้เวลาปฏิบัติงาน

สูงสุด คือ การกระจายภาระงานโดยมอบหมายให้ครูในสถานศึกษารับผิดชอบปฏิบัติตาม
โครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง ตามความรู้ ความสามารถ ($\bar{X} = 4.13$) ส่วน
กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยการใช้เวลาปฏิบัติงานต่ำสุด คือ การสรรหาบุคลากรเพิ่มเติมในการปฏิบัติงาน
โดยร่วมมือกับชุมชน องค์กร และหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 3.61$)

(4) ด้านบริหารทั่วไป โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด
อุบลราชธานี ใช้เวลาบริหารงานในด้านบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายกิจกรรม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม ยกเว้น กิจกรรมการปฏิบัติตามเงื่อนไขให้มี
การนัดหมายล่วงหน้าสำหรับบุคคลอื่นที่จะเข้าพบปรึกษาหารือตนเอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ย
การใช้เวลาปฏิบัติงานต่ำสุดในด้านบริหารทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) ส่วนกิจกรรม
ที่มีค่าเฉลี่ยการใช้เวลาปฏิบัติงานสูงสุด คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ
ประจำปี เพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.16$)

1.3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

1) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนก
ตามเขตที่ตั้งของสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนก
ตามเขตที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งในเขต
พื้นที่การศึกษาที่ต่างกัน มีการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาชั้นพื้นฐานแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า (ก) ผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
ในเขต 1 มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 2 และเขต 4 (ข) ผู้บริหาร
สถานศึกษาในเขต 3 มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 4 และ (ค)
ผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 4 มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 5
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกเปรียบเทียบเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้บริหาร
สถานศึกษามีการใช้เวลาแตกต่างกันในทุกด้าน กล่าวคือ

(1) ด้านวิชาการ พบว่า (ก) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี
ในเขต 1 มีการใช้เวลาบริหารงาน แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 2 และ เขต 4 (ข)
ผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 5 มีการใช้เวลาบริหารงาน แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 2
และเขต 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2) ด้านงบประมาณ พบว่า (ก) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด
อุบลราชธานีในเขต 1 มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 2 เขต 3 และ

เขต 4 ตามลำดับ (ข) ผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 2 มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 3 และเขต 5 (ค) ผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 3 มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) ด้านบริหารงานบุคคล พบว่า (ก) ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีในเขต 4 มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 1 และเขต 3 (ข) ผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 4 มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(4) ด้านบริหารทั่วไป พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีในเขต 4 มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 1 และเขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกัน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ พบว่า โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน อีกเช่นกัน

3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษา แตกต่างกับกับกลุ่มผู้ที่มีวุฒิปริญญาโทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษา แตกต่างกับกับกลุ่มผู้ที่มีวุฒิปริญญาโทขึ้นไป ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด
อุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ทางบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด
อุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ทางบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวม
ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทางบริหารต่างกัน มีการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มี
ประสบการณ์ทางบริหารมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษา
ที่มีประสบการณ์ทางบริหาร 6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนก
เปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า มีการใช้เวลาแตกต่างในด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และ
ด้านบริหารทั่วไป กล่าวคือ

(1) ด้านงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์
ทางบริหารมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาที่มี
ประสบการณ์ทางบริหาร 6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2) ด้านบริหารบุคคล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์
ทางบริหารมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาที่มี
ประสบการณ์ทางบริหาร 6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) ด้านบริหารทั่วไป พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์
ทางบริหารมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาที่มี
ประสบการณ์ทางบริหาร 6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เวลา
บริหารงานตามภารกิจผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์โดยการหาความถี่ (f) และจัดลำดับ ปัญหาและ
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เวลาปฏิบัติงานตามภารกิจผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี พบว่า

1) ด้านวิชาการ

ปัญหาในการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านวิชาการที่เป็นปัญหาสูงมากอันดับแรกคือ มีปัญหาจากการขาดแคลนครู ซึ่งมีครูไม่ครบชั้นเรียน
ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางจึงต้องทำหน้าที่สอนประจำชั้น ไม่มีเวลาเพียงพอ
ในการบริหารงานด้านวิชาการให้ครบตามขอบข่ายและมีประสิทธิภาพได้ (f = 49) รองลงมา คือ
มีการะงานนอกสถาน ศึกษามาก เช่น มีการประชุมนอกสถานที่อยู่บ่อย ๆ หรือประสานงานต่าง ๆ

จึงไม่ได้อยู่ประจำสถานศึกษาทุกวัน การนิเทศทำได้ไม่ต่อเนื่อง ($f = 32$) และต้องใช้เวลามาก เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อันเนื่องจากการจัดครูเข้าสอนได้ไม่ตรงตามสาขาวิชาเอกหรือไม่ตรงกับควมชำนาญการสอนในบางกลุ่มสาระวิชา ($f = 29$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการใช้เวลาบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความถี่สูงสุด คือ หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะตามความจำเป็นและลดภารกิจอื่น ๆ นอกสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้น้อยลง เพื่อให้บริหารงานวิชาการได้มากขึ้น ($f = 26$) รองลงมาคือ ควรจัดวางแผนเวลาเพื่อการนิเทศการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีปฏิทินนิเทศงานหรือติดตามการปฏิบัติงานไว้ชัดเจน ($f = 19$) และหน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดครูให้สถานศึกษาอย่างเพียงพอและครบชั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนจะได้ทำงานอย่างมีคุณภาพ ($f = 15$) ตามลำดับ

2) ด้านงบประมาณ

ปัญหาการใช้เวลาบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านงบประมาณที่มีความถี่สูงสุด คือ สถานศึกษามักเสียเวลาไปกับงานที่ถูกเร่งรัดให้ดำเนินการเบิกจ่ายให้ทันตามกำหนดเวลา ภายหลังจากที่ได้รับจัดสรร และอนุมัติอย่างล่าช้า เมื่อคอนโกล์สิ้นปีงบประมาณ หรือการปรับเปลี่ยนโครงการ/งบประมาณใหม่ ($f = 33$) รองลงมาคือ ต้องใช้เวลามากกับการดำเนินการเพื่อระดมทุนหรือจัดหาทรัพยากรมาสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพราะงบประมาณมีไม่เพียงพอ ($f = 26$) และการสูญเสียเวลามากไปกับการแก้ไขข้อผิดพลาดที่มักเกิดขึ้นอยู่เสมอ จากการจัดทำค่าของงบประมาณ และการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการเงินไว้ตรวจสอบ เพราะสาเหตุมาจากผู้บริหาร และบุคลากรขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญทางการเงินการงบประมาณ ($f = 24$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการใช้เวลาบริหารงานในด้านงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรจัดให้มีบุคลากรทำหน้าที่ด้านการเงิน และบัญชีโดยตรงในสถานศึกษา ($f = 36$) รองลงมาคือ รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นทุกประเภทอย่างเพียงพอ และต่อเนื่อง เพื่อการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ ($f = 21$) และรัฐควรจัดสรรงบประมาณให้ทันต่อการใช้ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรดำเนินการให้ได้ตามปฏิทินที่กำหนด โดยแจ้งสถานศึกษาปฏิบัติให้ทราบล่วงหน้าและชัดเจน ($f = 9$) ตามลำดับ

3) ด้านบริหารงานบุคคล

ปัญหาในการใช้เวลาบริหารงานในด้านบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความถี่สูงสุด คือ สถานศึกษาขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวนบุคลากรมีไม่เพียงพอกับภาระงานที่ต้องดำเนินการ ผู้บริหารต้องปฏิบัติงานเองและใช้เวลา

มาก ($f=25$) รองลงมาคือ เสียเวลาไปมากกับการติดตามควบคุมบุคลากรที่ไม่ปรับเปลี่ยน พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ขาดความรู้และประสบการณ์ ขาดความรับผิดชอบ และมีผลงานไม่ได้ คุณภาพ ($f=13$) และเสียเวลาแก้ไขงานของบุคลากรในสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมายงานจาก ผู้บริหารแล้วทำงานไม่ได้ประสิทธิภาพ เพราะมีภาระงานที่ต้องปฏิบัติมาก ($f=6$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการใช้เวลาบริหารงานในด้าน บริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา ความถี่สูงสุด คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้มีครู ที่มี ความรู้ความสามารถให้ตรงกับงานสอนในสถานศึกษาเพิ่มเติมอย่างเพียงพอ ตรงตามวิชาเอก ($f=28$) รองลงมาคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรร่วมกันกับสถานศึกษา พัฒนาบุคลากร ด้วยวิธีการอันหลากหลาย เพื่อสร้างแรงจูงใจ จิตสำนึก และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ได้ ประสิทธิภาพ ($f=20$) และควรให้สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารบุคคลให้มากขึ้น เช่น การส่ง เลื่อนขั้นเงินเดือนได้ทันที โดยไม่ขอความเห็นชอบจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การมีอำนาจ สรรหาและบรรจุบุคลากรได้เอง ($f=12$) ตามลำดับ

4) ด้านบริหารทั่วไป

ปัญหาในการใช้เวลาบริหารงานในด้านบริหารทั่วไปของผู้บริหาร สถานศึกษา ที่มีความถี่สูงสุด คือ ขอบข่ายงานด้านบริหารทั่วไปกว้างมากเกินไป ภาระงานค่อนข้าง มาก เวลาไม่พอสำหรับการบริหารให้ครบทุกงาน ผู้บริหารจะใช้เวลาในการบริหารจัดการข้อมูล ในงานนี้มาก ($f=20$) รองลงมา คือ ขาดครูหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานธุรการ - งานสารบรรณ โดยเฉพาะต้องอาศัยครูประจำชั้นมาทำหน้าที่งานธุรการแทน ($f=17$) และผู้บริหารมีภาระต้อง ไปประชุมบ่อยครั้ง มีการประสานงานและสัมพันธ์กับหน่วยงานองค์กรอื่นและบุคลากรภายนอก ทำให้ไม่มีเวลาในการบริหารงานทั่วไป ($f=14$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการใช้เวลาบริหารงานในด้าน บริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรจัดสรรเครื่องมือสื่อสารและ จัดระบบที่ทันสมัย เพื่อช่วยในการทำงานและส่งข่าวสารสารสนเทศให้สถานศึกษา ($f=29$) รองลงมา คือ ควรจัดหาบุคลากรปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป หรือด้านธุรการไว้ในสถานศึกษา โดยเฉพาะ เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว โดยไม่ใช่ครูทำ ($f=19$) และกำหนดกรอบงานของ สถานศึกษาให้ชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนและจัดลำดับงานความสำคัญเป็นปฏิทินปฏิบัติงาน ($f=19$) ตามลำดับ

5) ด้านอื่น ๆ

ปัญหาในการใช้เวลาบริหารงานในด้านอื่น ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความถี่สูงสุด คือ สถานศึกษาขนาดเล็กมีบุคลากรจำนวนจำกัด แต่มีงานที่ต้องดำเนินการมาก

เท่ากับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะบริหารงานให้มีประสิทธิภาพได้ทุกด้าน ส่วนใหญ่ผู้บริหารเป็นผู้ลงมือปฏิบัติงานเอง ($f = 14$) รองลงมา คือ ผู้บริหารไม่สามารถวางแผนด้านเวลาได้แน่นอน การบริหารงานแปรเปลี่ยนตามสถานการณ์เสมอ การบริหารเวลาต้องทำงานเร่งด่วนตามนโยบายก่อน ส่งผลกระทบต่องานประจำ ($f = 10$) และในการบริหารงานทุกด้านมักไม่สามารถให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน จึงมีปัญหาคือความไม่เข้าใจและไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ($f = 6$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการใช้เวลาบริหารงานด้านอื่น ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรจัดปัจจัยด้านการบริหารทั้ง คน วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ ให้มีพร้อมทุกด้านในสถานศึกษา จะทำให้การใช้เวลาในการบริหารงานเกิดความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ($f = 8$) รองลงมาคือ ผู้บริหารต้นสังกัดควรให้ความสำคัญกับงานมากกว่าความเร่งด่วนของงาน ($f = 6$) และเพิ่มอำนาจให้ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานลง เช่น ความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา การบรรจุและแต่งตั้ง ($f = 5$) ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์เพื่อศึกษาการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

2.1.1 การจัดอันดับการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิจัยนี้ พบว่า โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี ได้ใช้เวลาโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ สำหรับบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 4 ด้าน โดยใช้ในด้านวิชาการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 เฉลี่ยร้อยละ 48.07 ต่อสัปดาห์ รองลงมา คือ ด้านบริหารทั่วไป (ร้อยละ 19.71) ด้านบริหาร งานบุคคล (ร้อยละ 16.60) และด้านงบประมาณ (ร้อยละ 15.62) ตามลำดับ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกันในแต่ละด้าน จากเวลาที่ใช้อยู่ทั้งหมดในรอบสัปดาห์ ดังนั้น หากนำค่าเฉลี่ยร้อยละของเวลาที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการบริหารงานมารวมกันทุกด้านจะได้ค่าเฉลี่ยรวมเป็นร้อยละ 100พอดี และเป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละด้านวิชาการ จะสูงมากเป็นอันดับ 1 และมากกว่าด้าน อื่น ๆ เป็นสองเท่าขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี ได้ให้ความสำคัญงานด้านวิชาการมากกว่าด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับคามหลักบริหารที่ว่า ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับงานใดก็ต้องจัดเวลาเพื่อใช้บริหารงานด้านนั้นมาก และ เอกซัย กี่สุขพันธ์ (2530: 62 - 64) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดและได้เสนอแนะว่า งานที่สำคัญที่สุดของหน่วยงาน ควรจะใช้เวลาบริหารงานมากกว่างานที่สำคัญเป็นอันดับรอง หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การใช้เวลากับการให้ความสำคัญของงานนั้นมีความสัมพันธ์กันไปในทางบวก และหากพิจารณาต่อไปว่า ควรจะใช้เวลามากน้อยเพียงใดในการบริหารงานวิชาการนั้น สมิธ เคลาส์ และแอทกินสัน (Smith, Krouse and Atkinson 1961: 170) นักการศึกษาคนสำคัญได้เคยเสนอแนะว่า ให้ผู้บริหารการศึกษาใช้เวลากับงานด้านวิชาการมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยที่มีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ นั่นคือการให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากที่สุด ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา เพราะการบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียน (ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล 2545: 10) และยังสอดคล้องกับ กิติมา ปรีดีติติก (2532: 48) ที่กล่าวว่างานวิชาการจึงเป็นงานหลักของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็สถานศึกษาประเภทใดมาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษา มักจะได้รับการพิจารณาจากผลงานวิชาการเป็นสำคัญ โดยเฉพาะปัจจุบันนี้เป็นยุคปฏิรูปการศึกษา สุมณ อมรวิวัฒน์ (2545: 7) ได้กล่าวว่า หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนการสอนหรือเรียนรู้ หัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ ความรักของครูที่เอาใจใส่นักเรียนและมีใจให้แก่การสอน และหัวใจของการสอน ก็คือ การที่นักเรียนได้สัมพันธ์และสัมผัสกับสรรพสิ่งที่อยู่ภายในตนและอยู่รอบตัว ด้วยความสำคัญดังกล่าว ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี จึงได้ใช้เวลาในการบริหาร งานด้านวิชาการมากกว่าด้านอื่น ๆ

ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉุงเงิน แก้วแกมเสื่อ (2527) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี ได้ใช้เวลาในงานด้านวิชาการสูงกว่าด้านอื่น ๆ ทุกด้าน โดยเฉลี่ย 10 ชั่วโมง 30 นาที ต่อหนึ่งสัปดาห์ ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) ก็ได้ศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการสอนสูงสุด โดยเฉลี่ย 6.64 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เมื่อเทียบกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่นเดียวกับกับ วิชฤทธิ์ เพ็ชรเมือง (2532) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นสังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้เวลาในการปฏิบัติงานด้านวิชาการสูงกว่าด้านอื่นคือ ร้อยละ 42.39 ของเวลาที่ใช้ทั้งหมดในรอบสัปดาห์ รองลงมาคือ ด้านธุรการและ

การเงิน ร้อยละ 21.80 แผน สำราญพันธุ์ (2535) ก็ได้ศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ใช้เวลาในการบริหารงานมากที่สุด คือ งานวิชาการ (9.97 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) ในขณะที่ ทองเมือง เห่งโสคา (2535) ก็พบว่า เมื่อเทียบกับงานด้านอื่น ๆ ผู้บริหารดีเด่น ใช้เวลาในการปฏิบัติงาน ด้านวิชาการสูงสุด ถึงร้อยละ 42.86 ต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ ยังมีผู้ศึกษาการใช้เวลาของผู้บริหาร สถานศึกษาในภาพรวมโดยทั่วไป ซึ่งพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาในการบริหารงาน ในด้านวิชาการมากที่สุดเช่นเดียวกัน ดังผลการวิจัยของ สุนทร อุทธาจักร (2537) พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์ ได้ใช้เวลาในการ บริหารงานด้านวิชาการมากที่สุด รองลง ไป คือ งานกิจการนักเรียน งานธุรการ งานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ สอดคล้องกับ สุรศักดิ์ สว่างแสง (2540) ที่ได้พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการบริหารงานด้านวิชาการมากที่สุด รองลงไปคือ ด้านการพัฒนานักเรียน ด้านธุรการ ด้านปกครอง และด้านบริการ ในขณะที่ สุวรรณา รุทธนานุรักษ์ (2540) ก็พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ใช้ เวลาบริหารงานวิชาการมากที่สุด รองลงมา คือ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน และงานความสัมพันธ์ชุมชน ตามลำดับเช่นเดียวกับ รุ่งเรือง รัศมีโกเมน (2541) ที่ได้ทำการศึกษาคล้ายกันพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาใน เขตการศึกษากรุงเทพมหานคร ใช้เวลาในการบริหารงานบริหารงานด้านวิชาการมากที่สุด และ รองลงมา คือ ด้านบุคลากร ด้านธุรการ การเงิน ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจการนักเรียน และด้าน ความสัมพันธ์ชุมชน ตามลำดับ ซึ่งต่อมา นิพนธ์ ศิลาลง (2544) ก็ได้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดระยอง ใช้เวลาในการบริหารงานด้านวิชาการมากที่สุด และรองลงมา คือ ด้านธุรการ การเงิน ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้าน กิจการนักเรียนและด้านบุคลากร ตามลำดับ เช่นเดียวกับ โกวิท สุทธิพงษ์วิจิตร และคณะ (2545) พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร มีพฤติกรรมการ ใช้เวลาในการบริหารงาน โดยเฉลี่ยในด้านวิชาการสูงสุด และ สารทูล ชลมารค (2547) ก็ พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดชลบุรี ใช้ เวลาในการบริหารงานด้านวิชาการโดยรวม และรายด้านมากที่สุด รองลง ไป คือ ด้านบริหารงาน บุคคล งานบริหารทั่วไป ด้านกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์กับชุมชนและ คณะกรรมการ โรงเรียน ตามลำดับ ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานีได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการและใช้เวลาในการบริหารงานด้านวิชาการ

มากกว่างานด้านอื่น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของคนอื่น ๆ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการให้ความสำคัญและการใช้เวลาบริหารงานผู้บริหารสถานศึกษาเช่นเดียวกัน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ส่วนการใช้เวลาในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ตามผลการวิจัยครั้งนี้ ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้ใดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เนื่องจากการแบ่งภารกิจสถานศึกษาในอดีตและปัจจุบันแตกต่างกัน กล่าวคือ ปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงในการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษาที่ประกาศใช้ใหม่ โดยมีการกำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารงานในสถานศึกษาใหม่ให้เป็นแนวเดียวกันทั่วทุกเขตพื้นที่การศึกษา ภารกิจงานใหม่นั้นเกิดจากการยุบรวมภารกิจงานในสถานศึกษาเดิมที่มีแบ่งไว้ 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มาเป็นภารกิจงานใหม่ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ซึ่งจะมีเพียงงานวิชาการเท่านั้นที่ยังคงมีกรอบภารกิจงานไว้ดังเดิม แต่กรอบภารกิจงานด้านอื่นได้ปรับเปลี่ยนไปหมด งานวิจัยของหลายคนที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงเป็นการศึกษาการใช้เวลาในการบริหารงานตามกรอบภารกิจงานของสถานศึกษาเดิมเท่านั้น ซึ่งโดยส่วนใหญ่แบ่งเป็น 6 งาน แต่ภายหลังจากที่ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาใหม่ตามแนวปฏิรูปโดยจัดกรอบภารกิจเป็น 4 ด้านแล้ว ยังไม่พบว่า มีผู้ใดได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้เวลาในการบริหารงานภายใต้กรอบภารกิจ 4 ด้านของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการค้นพบข้อความรู้ใหม่ที่สำคัญโดยสรุปได้ว่า นอกจากด้านวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานีได้ให้ความสำคัญและใช้เวลาบริหารงานมากที่สุดแล้ว ในด้านอื่นที่เหลืออีก 3 ด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาก็ให้ความสำคัญและใช้เวลามากเป็นอันดับรองลงไป เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านบริหารงานบุคคล และด้านงบประมาณ ตามลำดับ

การใช้เวลาบริหารงานด้านบริหารทั่วไป ผลการวิจัยนี้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เวลาในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก และอยู่ในอันดับรองลงมาจากด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าขอบข่ายภารกิจงานด้านบริหารทั่วไปนี้มีขอบข่ายที่กว้างมาก ซึ่งครอบคลุมหลายงานดังที่ปัญญา แก้วกีร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545: 36) ได้กล่าวว่า เดิมสถานศึกษามักแบ่งการบริหารงานออกเป็น 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน เมื่องานด้านวิชาการ งบประมาณ และบริหารงานบุคคลได้แยกออกไปต่างหากแล้ว การบริหารงานส่วนที่เหลือคือ งานบริหารทั่วไป

ซึ่งอาจประกอบด้วย งานธุรการ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้ใช้เวลาในการบริหารงานด้านนี้มากตามขอบข่ายภารกิจที่มากนี้ด้วย แต่ก็ยังเป็นที่ยังสงสัยว่า แม้จะมีการใช้เวลาบริหารงานด้านบริหารทั่วไปนี้มากตามภารกิจที่รวมกันเข้ามาแต่ก็ยังมีเวลาใช้น้อยกว่าด้านวิชาการอีกมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การให้ความสำคัญของงานกับการใช้เวลามีความสัมพันธ์กันมากกว่าการปริมาณของงานกับเวลาที่ใช้

จากผลการวิจัยนี้พบว่า งานด้านงบประมาณ เป็นงานที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการใช้เวลาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของงานด้านงบประมาณจะมีระเบียบกำหนดไว้อย่างชัดเจนหรือมีการสั่งการให้สถานศึกษาปฏิบัติในช่วงระยะที่แน่นอน สถานศึกษาจะต้องทำงานทุกด้านให้ทันตามวันเวลานั้น ซึ่งจะเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ และจะมีความยุ่งยากเป็นครั้งคราว ประกอบกับมีการกระจายอำนาจมาให้สถานศึกษาทำให้คล่องตัวมากขึ้น ดังที่ ปัญญา แก้วเกียรติ และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545: 24) ได้กล่าวว่า งานงบประมาณและการเงิน เป็นไปในลักษณะของการให้ความสำคัญเป็นอิสระคล่องตัว ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควบคู่กับระบบการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรที่มุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งกำหนดแนวทางหลายประการ เช่น จัดสรรงบประมาณรวมเป็นก้อน มุ่งที่แผนงานและผลงาน กำหนดมาตรฐานการจัดการทางการเงิน โดยให้มีการคำนวณต้นทุนกิจกรรม การบริหารสินทรัพย์ เป็นต้น การจัดทำระบบบัญชีตามเกณฑ์พึงรับ - พึ่งจ่าย และจัดให้มีระบบการตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว มีขั้นตอนที่ไม่ต้องผ่านการกลั่นกรองหลายขั้นตอนเกินความจำเป็น ทั้งนี้การตัดสินใจในทางงบประมาณและทางการเงินจะอยู่ในระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามากที่สุด ดังนั้น เมื่อพิจารณาเทียบการใช้เวลาในการปฏิบัติงานบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านงบประมาณกับด้านอื่น ๆ ในหนึ่งสัปดาห์แล้ว จึงพบว่า ใช้เวลาน้อยมาก

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เวลาต่อสัปดาห์ในการบริหารงานด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยร้อยละใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ด้านงบประมาณ ร้อยละ 15.62 ด้านบริหารงานบุคคล ร้อยละ 16.60 และด้านบริหารทั่วไป ร้อยละ 19.71 ต่อสัปดาห์ และเมื่อเทียบการใช้เวลาบริหารงานทั้ง 3 ด้านนี้ กับด้านวิชาการ ซึ่งใช้เวลาเฉลี่ยร้อยละ 48.07 ต่อสัปดาห์แล้ว จะพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เวลาบริหารงานแต่ละด้านใน 3 ด้านนี้ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของด้านวิชาการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภารกิจการบริหารงานวิชาการนั้น เป็นภารกิจที่มีความสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด

2.1.2 ระดับการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีได้ใช้เวลาในการบริหารงานเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปีการศึกษา 2548 เป็นช่วงที่อยู่ในระยะเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนโครงสร้างตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ทำให้ผู้บริหารในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีทุกเขต มีความกระตือรือร้นในการทำงาน เพื่อต้องการสร้างผลงานในเขตรับผิดชอบของตนเอง เพราะมีผลต่อการปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ของตนเองในระดับเขตพื้นที่การศึกษาด้วย ประกอบกับกระแสของการปฏิรูปการศึกษาเป็นที่จับตามองของสังคม ซึ่งเป็นระยะเริ่มต้นและมีการตรากฎหมายออกมามากมายใช้หลายฉบับ ทำให้ผู้บริหารในระดับกระทรวงได้กำหนดนโยบายและมาตรการเร่งรัดสู่การปฏิบัติ พร้อมออกติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาเกิดผลเป็นรูปธรรมตามทิศทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและตามความคาดหวังจากสังคม ซึ่งได้กระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้เอาใจใส่ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเข้มแข็ง เต็มเวลา ดังนั้น จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งจังหวัดอุบลราชธานี ได้ใช้เวลาปฏิบัติงานตามภารกิจทั้งหมดอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามภารกิจสถานศึกษา จะพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาในการบริหารงานเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน กล่าวคือ

1) ด้านวิชาการ ผลการวิจัยนี้พบว่า ในด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เวลาบริหารงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญและใช้เวลาในการบริหารงานให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านตัวครูผู้สอน ด้านตัวนักเรียน ด้านการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน ด้านการจัดหาเครื่องอุปกรณ์การสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านอื่น ๆ แต่ผลงานมีความสำคัญยิ่ง โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีการใช้เวลาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เวลาปฏิบัติสูงสุด คือ การใช้เวลาในการคัดเลือกและมอบหมายครูที่มีความรู้ความสามารถให้จัดการเรียนการสอนผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.10$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรสถานศึกษาได้แบ่งออกเป็นหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความถนัดต่อกลุ่มสาระที่จะสอน แต่ปัญหาประการสำคัญที่มีทั้งในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ในจังหวัดอุบลราชธานีที่ประสบกันอยู่มาก คือ ขาดแคลนครูหรือมีครู แต่สอนได้เฉพาะบางกลุ่มสาระ

การเรียนรู้ จึงไม่สามารถจัดครูเข้าสอนได้อย่างเหมาะสม สถานศึกษาบางแห่งมีครูที่ถนัดการสอน กระจุกอยู่ในบางกลุ่มสาระ บางแห่งไม่มีครูที่ถนัดสอนในกลุ่มสาระเรียนรู้ที่ควรใช้ความสามารถ เฉพาะทาง เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หรือกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น สถานศึกษาบางแห่งมีครูจำนวนน้อยต้องรับผิดชอบสอน หลายกลุ่มสาระ บางแห่งมีปัญหาจากการ โยกย้ายครู เมื่อมีครูใหม่ย้ายเข้ามาหรือครูย้ายออกไปก็ต้อง ปรับเปลี่ยนความรับผิดชอบการสอนกลุ่มสาระต่าง ๆ ใหม่ทุกครั้ง เพื่อแบ่งภาระงานให้เหมาะสม และ เมื่อสิ้นภาคเรียนทุกครั้ง ก็ต้องจัดครูเข้าสอนใหม่ทุกครั้ง เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ ทำให้ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องใช้เวลาในการคิดวิเคราะห์และคัดเลือกครูที่มีความรู้ความสามารถให้สอนตรงตาม กลุ่มสาระในหลักสูตร ซึ่งปรับเปลี่ยนอยู่บ่อย ๆ จึงใช้เวลาปฏิบัติในกิจกรรมนี้มาก

สำหรับกิจกรรมในด้านวิชาการที่ผู้บริหารใช้เวลาปฏิบัติต่ำกว่ากิจกรรมอื่น ๆ

คือ การใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนแทน การบรรยายด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.52$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชนบทชุมชนที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา เป็นหมู่บ้านที่มีประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่ค่อยสนใจค้นคว้าหา ความรู้ทางวิชาการมากนัก โอกาสผู้บริหารสถานศึกษาจะไปให้ความรู้แก่ประชาชนภายในชุมชน ที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาโดยตรงนั้นจึงมีน้อยมาก ดังนั้น กิจกรรมการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ แก่ชุมชนของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาไปบรรยายด้วยตนเองให้ความรู้กับชุมชนโดยตรง ในรอบปีการศึกษาหนึ่ง ๆ จึงแทบจะไม่มี แต่การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนในรูปแบบ อื่น เช่น การใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนแทนการบรรยายด้วยตนเอง ก็มีการปฏิบัติกันอยู่บ้าง ดังนั้น จึงพบว่า แม้จะเป็นกิจกรรมในด้านวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยของการใช้ เวลาต่ำกว่ากิจกรรมอื่น ๆ แต่ก็มิระดับการใช้เวลาปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก

2) ด้านงบประมาณ ผลการวิจัยนี้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เวลา บริหารงานด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความระมัดระวังและความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงานด้าน งบประมาณ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ซึ่งมีระเบียบกำหนดแนวปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน หากเกิดความผิดพลาดผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องอาจได้รับโทษได้ ดังนั้น จึงใช้เวลาปฏิบัติงานอยู่ใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม ก็ยิ่งเห็นอย่างชัดเจนว่า กิจกรรมที่ใช้เวลาปฏิบัติสูงสุด คือ การมอบหมายครูเพื่อร่วมรับผิดชอบและกลั่นกรองตรวจสอบ การเก็บรักษาเงิน การอนุมัติ และ ควบคุมดำเนินการเบิกจ่ายเงินที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.07$) ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะกิจกรรมนี้ เป็นกิจกรรมที่สำคัญในงานด้านการเงิน การงบประมาณของสถานศึกษา ที่ต้องให้ความระมัดระวังในการปฏิบัติมากเป็นพิเศษ เพราะหากผิดไปจากระเบียบที่กำหนดไว้

ผู้บริหารหรือครูผู้ปฏิบัติก็อาจได้รับโทษได้ การทำงานต้องร่วมมือกันหลายฝ่ายกับผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อร่วมกันพิจารณาตัดสินใจ และตรวจสอบความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารงบประมาณ การเงินและระบบบัญชีที่ ปัญญา แก้วกีบุตร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545: 35) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักเสมอว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงบประมาณและการเงินจะอยู่ภายใต้การบริหารในรูปแบบคณะกรรมการเสมอ เพื่อสอดคล้องกับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการที่ยึดสถานศึกษาเป็นฐาน โดยผู้บริหารจะต้องพัฒนาโครงสร้างวัฒนธรรมการทำงานใหม่ มีการมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานโดยตรง เช่น จัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะ โดยแยกออกจากผู้ทำหน้าที่สอนมารับผิดชอบงานด้านงบประมาณและการเงินโดยตรง ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติและการบริหารงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงให้มากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องใช้เวลาในกิจกรรมนี้มากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ

ส่วนกิจกรรมในด้านงบประมาณที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่ำสุด คือ การใช้เวลาประสานงานขอใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกับบุคคล หน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อประหยัดเวลาและงบประมาณในการจัดซื้อ ($\bar{X} = 3.75$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาครัฐและเอกชนมีทรัพยากรที่ค่อนข้างจำกัด ไม่สะดวกต่อการนำไปใช้สภาพของทรัพยากร และระเบียบปฏิบัติไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การขนส่งหรือเดินทางเป็นระยะทางไกล อาจไม่คุ้มค่าต่อการนำไปใช้ ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะไม่ได้ประสานงานขอใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกับบุคคล หน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงทำให้การใช้เวลาในกิจกรรมนี้อยู่ในระดับต่ำกว่ากิจกรรมอื่น

3) ด้านบริหารงานบุคคล ผลการวิจัยนี้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เวลาบริหารงานด้านบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานด้านบริหารบุคคลก็เป็นงานที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับงานอื่น ดังที่ ปัญญา แก้วกีบุตร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545: 21) ได้กล่าวว่า ในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษานั้น ต้องให้ความสำคัญทุกกระบวนการขั้นตอนตั้งแต่การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาเพื่อการสรรหาการบริหารงานบุคคล และกระบวนการพัฒนา การส่งเสริมขวัญกำลังใจ เพื่อให้มีผลต่อการปฏิบัติงานตามที่คาดหวังทุกขั้นตอนเป็นลักษณะการบริหาร โดยองค์คณะบุคคลที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น และเมื่อพิจารณาการใช้เวลาบริหารงานด้านบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีเป็นรายกิจกรรมแล้ว จะพบว่า กิจกรรมในที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เวลาปฏิบัติสูงสุด คือ การใช้เวลากระจายภาระงาน โดยมอบหมายให้ครูในสถานศึกษารับผิดชอบปฏิบัติตามโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษาอย่างทั่วถึงตามความรู้ ความสามารถ ($\bar{X} = 4.13$)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมอบหมายให้ครูในสถานศึกษารับผิดชอบปฏิบัติตาม โครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษานั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญมาก ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบงานทุกงานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อมอบหมายงานให้ครูได้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และยึดหลักตามระบบคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่ หลักความสามารถ (competence) หลักความเสมอภาค (equality) หลักความมั่นคง (security) และหลักความเป็นกลางทางการเมือง (political neutrality) (ปัญญา แก้วกิติยร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล 2545: 21) อันจะทำให้องค์กรไปสู่ความสำเร็จ เจริญก้าวหน้า และบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น จึงได้ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมนี้สูงสุด

ส่วนกิจกรรมในด้านบริหารงานบุคคลที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่ำสุด คือ การใช้เวลาในการสรรหาบุคลากรเพิ่มเติมในการปฏิบัติงาน โดยร่วมมือกับชุมชน องค์กร และหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 3.61$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาไม่มีงบประมาณสำหรับตอบแทนบุคลากรเพิ่มเติม และยังไม่มียานางหน้าที่สำหรับบรรจุแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาได้โดยตรง แต่สามารถกระทำได้ในลักษณะใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและงบประมาณที่ได้รับของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

4) ด้านบริหารทั่วไป ผลการวิจัยนี้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เวลาบริหารงานด้านบริหารทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขอบข่ายภารกิจของงานด้านบริหารทั่วไปที่กว้าง ซึ่งครอบคลุมทั้งงานธุรการ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน ตลอดจนงานด้านการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา งานด้านบริหารทั่วไปนี้ จึงเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารขององค์กร ส่งเสริมสนับสนุนงานด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้จนบรรลุตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะปฏิบัติงานให้ได้ประสิทธิภาพจึงต้องใช้เวลาปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการใช้เวลาเป็นรายกิจกรรม ก็พบว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาปฏิบัติมากที่สุด คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.16$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นกิจกรรมสำคัญที่เป็นการวางแผนเพื่อพัฒนาสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา ซึ่งจัดทำในรูปโครงการและบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการนี้ ต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศมาก และต้องร่วมมือกันจากบุคคลหลายฝ่าย ดังนั้น การพิจารณาคัดเลือกบุคคล เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องใช้เวลามาก เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะมาร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้

สำหรับกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีได้ใช้เวลาปฏิบัติค่าที่สุดในด้านบริหารทั่วไปนี้ คือ กิจกรรมการใช้เวลาเพื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขให้มีการนัดหมายล่วงหน้าสำหรับบุคคลอื่นที่จะเข้าพบปรึกษาหารือตนเอง ($\bar{X} = 3.36$) ซึ่งเป็นการใช้เวลาปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นที่น่าสังเกตว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีใช้เวลาปฏิบัติอยู่ในปานกลางและน้อยกว่ากิจกรรมใด ๆ ในทุกด้าน ซึ่งมีระดับการใช้เวลาปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นสถานศึกษานขนาดกลางและขนาดเล็ก มีที่ตั้งอยู่ในชนบท การที่ผู้ใดจะเข้าพบผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละครั้งจะสะดวก สามารถพบได้ทันที ไม่มีพิธีรีตองและยุ่งยาก ไม่ต้องมีการนัดหมายล่วงหน้า จึงไม่จำเป็นต้องมาเสียเวลาในการตั้งกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขสำหรับบุคคลที่จะเข้าพบ ต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ และตั้งอยู่ในชุมชนเมือง ซึ่งจะเข้าพบได้ไม่สะดวก ต้องนัดหมายล่วงหน้า ดังนั้น การใช้เวลาในกิจกรรมนี้ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีค่าต่ำกว่ากิจกรรมอื่น ๆ

ข้อสังเกตประการหนึ่งจากผลการวิจัยที่กล่าวมา คือ ในการจัดอันดับการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจทั้ง 4 ด้านของผู้บริหารสถานศึกษา หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับการใช้เวลาตามหัวข้อ 2.1.2 เป็นรายด้านตามภารกิจสถานศึกษา ซึ่งพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาในการบริหารงานเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และถ้าหากจัดอันดับการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านนี้ตามค่าเฉลี่ยจากด้านมีค่ามากที่สุดไปหาน้อยที่สุด จะพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เวลาในค่านับประมาณ จะอยู่ในอันดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 รองลงมาคือ ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.89$) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.87$) และด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ ซึ่งจะสังเกตได้ว่า การใช้เวลาของผู้บริหารตามกรอบภารกิจทั้ง 4 ด้านนี้มีค่าเฉลี่ยของการใช้เวลาในแต่ละด้านอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ อยู่ระหว่าง 3.87 - 3.90 ทั้งนี้เป็นเพราะการวิเคราะห์ภาพรวมการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษานี้ เป็นการนำค่าคะแนนจากระดับการใช้เวลาของผู้บริหารซึ่งมี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1) มารวมเฉลี่ย ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนได้พิจารณาให้คะแนนระดับการใช้เวลาปฏิบัติงานของตนเองในแต่ละกิจกรรมว่าอยู่ในระดับใด โดยเปรียบเทียบกับเวลาที่คาดว่าจะปฏิบัติได้ทั้งหมดในรอบปีการศึกษา ซึ่งไม่ได้นำไปเปรียบเทียบกับกิจกรรมในข้ออื่น ๆ ดังนั้น เมื่อนำค่าคะแนนระดับการใช้เวลาในกิจกรรมแต่ละข้อมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย จึงทำให้ค่าเฉลี่ยของการใช้เวลาในแต่ละด้านอาจอยู่ในระดับมากเท่ากันหรือใกล้เคียงกันได้ ดังนั้น การจัดอันดับงานทั้ง 4 ด้าน ตามข้อ 2.1.2 นี้ จึงได้ผลไม่สอดคล้องกันกับการจัดอันดับในหัวข้อ 2.1.1 ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาต่อสัปดาห์ในการบริหารงานด้านวิชาการมากที่สุด (เฉลี่ยร้อยละ 48.07) รองลงมา คือ ด้านบริหารทั่วไป (ร้อยละ 19.71) ด้านบริหารงานบุคคล (ร้อยละ

16.60) และด้านงบประมาณ (ร้อยละ 15.62) ตามลำดับ ซึ่งการจัดอันดับตามในหัวข้อ 2.1.1 นั้น เป็นการวิเคราะห์หาภาพรวมการใช้เวลาในรอบหนึ่งสัปดาห์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยคิดจาก ค่าเฉลี่ยร้อยละที่ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนได้วิเคราะห์การใช้เวลาเทียบกันในการกิจทั้ง 4 ด้าน ของตนเองแล้ว ซึ่งถ้าหากนำค่าร้อยละของการใช้เวลาในแต่ละด้านของผู้บริหารแต่ละคนนั้นมา รวมกันก็จะได้ครบร้อยละ 100 พอดี นั่นคือ เวลาปฏิบัติงานเต็มหนึ่งสัปดาห์ ดังนั้น จะพบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละในแต่ละด้านนี้เป็นสัดส่วนที่เกี่ยวข้องกัน การจัดอันดับการใช้เวลาในการบริหารงาน แต่ละด้านของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมตามหัวข้อนี้ จึงมีความละเอียดชัดเจนกว่าการจัด อันดับในหัวข้อ 2.1.2 ที่คิดจากค่าเฉลี่ยของระดับการใช้เวลาในแต่ละกิจกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา ดังนั้น ในการจัดอันดับการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาจากค่าเฉลี่ยร้อยละตามหัวข้อ 2.1.1 โดยผลการวิจัยครั้งนี้ จึงสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานีได้ใช้เวลาในการบริหารงาน ตามกรอบภารกิจสถานศึกษาในด้านวิชาการมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 เฉลี่ยร้อยละ 48.07 ต่อสัปดาห์ รองลงมา คือ ด้านบริหารทั่วไป (ร้อยละ 19.71) ด้านบริหารงานบุคคล (ร้อยละ 16.60) และด้าน งบประมาณ (ร้อยละ 15.62) ตามลำดับ

2.2 ผลการเปรียบเทียบการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามตัวแปรที่ศึกษา

ผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายตามตัวแปร มีดังนี้

2.2.1 เขตที่ตั้ง จากผลการวิจัยที่พบว่า โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่ตั้งในเขตพื้นที่การศึกษาที่ต่างกัน มีการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน การวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งไว้ (ข้อที่ 1) ที่ว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งในเขตพื้นที่การศึกษา ที่ต่างกัน มีการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกัน ” โดยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีในเขต 1 มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหาร สถานศึกษาในเขต 2 และเขต 4 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 3 มีการใช้เวลาบริหารงาน แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 4 และผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 4 มีการใช้เวลา บริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาในเขต 5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษามีการใช้เวลาแตกต่างกันในทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงาน บุคคล และด้านบริหารทั่วไป ซึ่งจะเห็นว่า ความแตกต่างของการใช้เวลาบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา ทั้ง 5 เขต จะแตกต่างกันไปไม่เป็นระบบ และเป็นที่น่าสังเกตว่า ในภาพรวมผู้บริหาร สถานศึกษาในเขต 4 มีการใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาอื่นเกือบทุกเขต

ยกเว้นเขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนสถานศึกษาของรัฐในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีจำนวนน้อยกว่าทุกเขตอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ มีเพียง 155 โรง ในขณะที่เขต 1 มีจำนวนสถานศึกษาของรัฐในสังกัดสูงสุด 277 โรง รองลงมาคือ เขต 5 มี 270 โรง เขต 2 มี 233 โรง และเขต 3 มี 224 โรง ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยที่พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งในเขตพื้นที่การศึกษาที่ต่างกัน มีการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แตกต่างกันนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปีการศึกษา 2548 อยู่ในช่วงเริ่มต้นหลังมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานในกระทรวงศึกษาธิการใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งได้แบ่งพื้นที่จัดการศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีออกไว้เป็นความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมี 5 เขต แต่ละเขตพื้นที่นั้นมีความแตกต่างกัน ทั้งทางด้านจำนวนสถานศึกษา ครู นักเรียน ทรัพยากรทางการศึกษา ตลอดจนสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและสังคมของคนในชุมชน ประกอบกับนโยบายและวัฒนธรรมในการทำงานที่มีแตกต่างกันไปตามภูมิหลังของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในแต่ละคน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในแต่ละเขต เพราะได้มีการกระจายอำนาจไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้คณะกรรมการเขตพื้นที่และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารงานในเขตพื้นที่ของตนเอง ซึ่งจะทำให้แต่ละเขตมีวัฒนธรรมการทำงานที่แตกต่างกันไปด้วย และความแตกต่างประการหนึ่งที่ได้เห็นได้อย่างชัดเจนคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จะมีความพร้อมในทุกด้าน กระทรวงศึกษาธิการจึงมอบหมายให้เป็นตัวแทนของทุกเขตในจังหวัดในการประสานงานกับกระทรวง ระบบการบริหารจัดการศึกษาในเขต 1 จึงแตกต่างจากเขตอื่น ๆ สภาพความแตกต่างกันของเขตพื้นที่การศึกษาทั้งหลายที่กล่าวมานี้ ได้มีการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2, 3, 4, 5 มากกว่าร้อยละ 50 มีความคิดเห็นว่า การแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาภายในจังหวัดมีความไม่เหมาะสมในเรื่องสภาพพื้นฐานโดยทั่วไปของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเห็นว่าเขตพื้นที่การศึกษามีขนาดใหญ่มากเกินไป ระยะทางไกล ดูแลไม่ทั่วถึง การสื่อสารในเขตพื้นที่การศึกษาล่าช้า ไม่ชัดเจน จำนวนสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามีมาก ดูแลไม่ทั่วถึง การคมนาคมไม่สะดวก เดินทางลำบาก เสียเวลา และสถานศึกษาส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) ในจังหวัดอุบลราชธานี เสนอให้แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) ที่พบว่า การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 175 แห่ง ถือว่ามีน้อยเกินไป เขตพื้นที่การศึกษาแต่ละแห่ง ยังมีความพร้อมต่างกัน บางเขตยังต้องการการสนับสนุนอีกมาก การส่งเสริมและการกำกับดูแลสถานศึกษายังไม่ทั่วถึงและไม่เท่าเทียมกัน

มีจำนวนโรงเรียนที่ต้องดูแลมาก โรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้การประสานงานและการติดต่อสื่อสารล่าช้า เสียเวลา และเสียค่าใช้จ่ายมาก และยังพบว่าวัฒนธรรมขององค์กรเดิมผูกติดกับผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้วัฒนธรรมองค์การของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่า การกระจายอำนาจให้สถานศึกษา ยังดำเนินการได้ไม่มากนัก สถานศึกษามีอิสระและมีอำนาจในการตัดสินใจด้านวิชาการและบริหารทั่วไป แต่ว่าในด้านงบประมาณและด้านบุคคลยังไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ โดยสรุปเขตพื้นที่การศึกษายังมีความแตกต่างในหลายๆ ด้าน และต่างได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมการทำงานที่ต่างกัน ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่า จากสภาพดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้การใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีสถานศึกษาตั้งอยู่ต่างเขตพื้นที่กันมีความแตกต่างกันไป ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ฉัตรชัย ชุมนุญ (2531) ที่ได้ศึกษาการใช้เวลาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่โรงเรียนอยู่ห่างจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่างกัน ใช้เวลาในด้านบริหารทั่วไปและด้านกิจการนักเรียนแตกต่างกัน และสุวรรณ รุทธนาอนุรักษ์ (2540: 84 - 85) ได้ศึกษาการบริหารเวลาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานครตามภารกิจงานบริหารการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในเขตที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีการบริหารเวลาด้านงานบุคลากรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 ขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยนี้พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ต่างกัน และเมื่อจำแนกเปรียบเทียบเป็นรายด้าน ก็พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันใช้เวลาในการบริหารงานไม่ต่างกันในทุกด้าน ด้วยเช่นกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งไว้ (สมมติฐานข้อที่ 2) ที่ว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมาได้มีการปรับโครงสร้างการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการใหม่ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งสังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในขณะที่เดียวกันก็มีการกำหนดกรอบขอบข่ายภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและบทบาทหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งทั้งที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ได้ใช้เป็นแนวทางบริหารงานในสถานศึกษาของตนเอง จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันแต่ละแห่ง ก็ต้องบริหารงานตามขอบข่ายภารกิจ

เดียวกัน และเมื่อพิจารณาระดับการใช้เวลาบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่อาจจะใช้เวลาไม่มากนักในการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรม เนื่องจากมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ช่วยเหลือต่าง ๆ ซึ่งต่างจากสถานศึกษาขนาดเล็กที่ผู้บริหารสถานศึกษามักจะปฏิบัติงานในกิจกรรมทุกด้านด้วยตนเอง เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรและอุปกรณ์ช่วยเหลือ จึงเป็นไปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กมีการใช้เวลาบริหารงานของตนมากขึ้น เท่ากันกับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยที่ได้จึงไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อินทรา หิรัญสาข (2533) ที่ได้ศึกษาการบริหารเวลาและประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2 ซึ่งพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน ใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหารในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ กัลยาณี สินสกุล (2541) ที่พบว่า การใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ที่มีขนาดต่างกัน ใช้เวลาในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ รัชชดา อรุณแสงฉาน (2544) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน ใช้การบริหารเวลาตามกระบวนการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 12 ไม่แตกต่างกัน ขณะที่โกวิท สุทธิพงษ์วิจิตร และคณะ (2545) ก็พบว่า ผู้บริหารที่มีขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้เวลาในการบริหารงานสำหรับงานด้านต่าง ๆ ใน 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เช่นกัน จากที่กล่าวมาจึงพอแสดงให้เห็นได้ว่า ขนาดของสถานศึกษาไม่มีผลต่อการใช้เวลาบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแต่อย่างใด

2.2.3 วุฒิการศึกษา ผลการเปรียบเทียบการใช้เวลาบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาแตกต่างกันกับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโทขึ้นไป และเมื่อจำแนกเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษา แตกต่างกับผู้ที่วุฒิปริญญาโทขึ้นไป ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งไว้ (ข้อที่ 3) ที่ว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน” ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาที่เคยศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและบริหารตนเองให้ประสบผลสำเร็จในการศึกษาได้ ซึ่งต้องใช้ความมานะพยายามมากกว่าผู้ที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า เมื่อบริหารตนเองได้ก็คือ การบริหารเวลาได้นั่นเอง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิต่างกันจึงใช้เวลาในการ

บริหารต่างกันไปด้วย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณมา รุทธานุรักษ์ (2540: 84 - 85) ได้ศึกษาการบริหารเวลาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามภารกิจงานบริหารการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาดังกล่าว มีการบริหารเวลาด้านงาน ภารกิจนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.4 ประสพการณ์ทางการบริหาร จากผลการวิจัยนี้พบว่า โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีประสพการณ์ทางบริหารต่างกัน ได้แก่ ไม่เกิน 5 ปี, 6 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ได้ใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งไว้ (ข้อที่ 4) ที่ว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์ทางบริหารต่างกัน มีการใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน” โดยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์ทางบริหารมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ใช้เวลาบริหารงานแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์ทางบริหาร 6 - 10 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสพการณ์ทางบริหารมากกว่า 10 ปี ซึ่งจะมีความเชี่ยวชาญในการบริหารงานในสถานศึกษา รู้จักจัดลำดับความสำคัญของงาน เลือกรื่องานเฉพาะที่สำคัญและใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมกับงาน ดังจะสังเกตได้ว่า มีค่าเฉลี่ยการใช้เวลา ($\bar{X} = 3.84$) อยู่ในระดับน้อยกว่าค่าเฉลี่ยการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีประสพการณ์ทางบริหาร 6 - 10 ปี ($\bar{X} = 4.02$) อยู่มาก ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์ทางบริหาร 6 - 10 ปีนี้ จะเป็นระยะของคนที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อแสดงศักยภาพหรือผลงานตนเอง ผลงานต่าง ๆ จะส่งผลต่อการปรับตำแหน่งหรือความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ จึงต้องทุ่มเทเวลาให้กับการทำงานทุกด้าน ดังจะพบว่า ค่าเฉลี่ยการใช้เวลาในการทำงานจะมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มอื่นที่มีประสพการณ์มากกว่าหรือน้อยกว่า ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์ทางบริหารไม่เกิน 5 ปีนั้น เป็นผู้บริหารใหม่ ความเชี่ยวชาญในการบริหารงานในสถานศึกษาอาจยังไม่มากนัก จึงเลือกรื่องานเฉพาะที่ตนถนัด และไม่ได้ทุ่มเทเวลาให้กับงานมากนัก ทั้งนี้เพราะผลงานจากการทำงานต่าง ๆ จะยังไม่มีผลต่อความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการมากนัก ดังจะพบว่า ค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานของผู้บริหารกลุ่มนี้ ($\bar{X} = 3.91$) อยู่ในระดับต่ำกว่ากลุ่มผู้บริหารที่มีประสพการณ์ 6 - 10 ปี เล็กน้อย ดังนั้น จึงพบความแตกต่างของการใช้เวลาบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเพียงเฉพาะในกลุ่มผู้บริหารที่มีประสพการณ์ 6 - 10 ปี กับกลุ่มที่มีประสพการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปเท่านั้น และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์ทางบริหารต่างกัน 2 กลุ่มนี้ ใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันด้วย ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ อุงเงิน แก้วแกมเสื่อ (2527) ที่ได้ศึกษาการใช้เวลาของผู้บริหารโรงเรียน

ประถมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรีพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหารระหว่าง 6 - 15 ปี ใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี และผลการวิจัยของ อรพิน นวพงศกร (2540) ที่ได้ศึกษาการบริหารเวลาของนักบริหารราชการพลเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประสบการณ์การบริหารที่แตกต่างกัน จะให้ความสำคัญของงานแต่ละประเภทแตกต่างกัน กล่าวคือ นักบริหารที่มีประสบการณ์การบริหารต่ำกว่า 5 ปีลงมา จะให้ความสำคัญของงานด้านการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลมากกว่าผู้มีประสบการณ์การบริหาร 6 ปีขึ้นไป และสอดคล้องกับ นิพนธ์ ศิลาแดง (2544) ที่ได้ศึกษาและเปรียบเทียบการใช้เวลาในการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดระยอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการบริหารน้อย จะใช้เวลามากกว่าผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการบริหารมาก

2.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ปัญหาการใช้เวลาบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบสูงสุดในการใช้เวลาบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านวิชาการ มีปัญหาจากการขาดแคลนครู ซึ่งมีครูไม่ครบชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางจึงต้องทำหน้าที่สอนประจำชั้น ไม่มีเวลาเพียงพอในการบริหารงานด้านวิชาการให้ครบตามขอบข่ายและมีประสิทธิภาพได้ (f=49) ด้านงบประมาณ มีปัญหาที่สถานศึกษามักเสียเวลาไปกับงานที่ถูกเร่งรัดให้ดำเนินการเบิกจ่ายให้ทันตามกำหนดเวลาภายหลังที่ได้รับจัดสรรและอนุมัติอย่างล่าช้าเมื่อตอนใกล้สิ้นปีงบประมาณหรือการปรับเปลี่ยนโครงการ/งบประมาณใหม่ (f=33) ด้านบริหารงานบุคคล มีปัญหาสถานศึกษาขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวนบุคลากรมีไม่เพียงพอกับภาระงานที่ต้องดำเนินการ ผู้บริหารต้องปฏิบัติงานเองและใช้เวลามาก (f=25) ด้านบริหารทั่วไป มีปัญหาขอบข่ายงานด้านบริหารทั่วไปกว้างมากเกินไป ภาระงานค่อนข้างมาก เวลาไม่พอสำหรับการบริหารให้ครบทุกงาน ผู้บริหารจะใช้เวลาในการบริหารจัดการข้อมูลในงานนี้มาก (f=20) และในด้านอื่น ๆ มีปัญหาสถานศึกษาขนาดเล็ก มีบุคลากรจำนวนจำกัด แต่มีงานที่ต้องดำเนินการมากเท่ากับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะบริหารงานให้มีประสิทธิภาพได้ทุกด้าน ส่วนใหญ่ผู้บริหารเป็นผู้ลงมือปฏิบัติงานเอง (f=14) จากปัญหาที่กล่าวมานี้ ประการแรก เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะระบุปัญหาประการหนึ่งว่า มีเวลาไม่เพียงพอในการบริหารงาน ในขณะที่ผลจากการศึกษาระดับการใช้เวลาบริหารงานตามกรอบภารกิจการบริหารสถานศึกษาของ

ผู้บริหารสถานศึกษาจากหัวข้อ 2.1 - 2.2 จะพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เวลาอยู่ในระดับมากเกือบทุกกิจกรรม ซึ่งดูเหมือนผลการวิจัยนี้จะขัดแย้งกัน แต่ในความเป็นจริงไม่ได้ขัดแย้งกันแต่อย่างใด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ปัญหาที่ผู้บริหารสถานศึกษาระบุว่า มีเวลาไม่เพียงพอ นั้น เป็นการเปรียบเทียบผลการใช้เวลาปฏิบัติงานของตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้ปฏิบัติไปในรอบปีการศึกษา กับกิจกรรมในขอบข่ายภารกิจที่มีอยู่ของงานแต่ละด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้ปฏิบัติอย่างครบถ้วน ซึ่งหากมีเวลาเพียงพอก็จะสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนทุกกิจกรรม แต่ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาจึงเลือกปฏิบัติเฉพาะในบางกิจกรรมมาปฏิบัติ ดังนั้น จึงระบุในปัญหาว่า ผู้บริหารมีเวลาไม่เพียงพอในการบริหารงาน แต่สำหรับกิจกรรมที่ได้เลือกปฏิบัติไปนั้นเมื่อเทียบเวลาที่ได้ใช้ไปกับเวลาทั้งหมดที่ควรจะทำได้ครบถ้วนในรอบปีแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถระบุได้ว่า ตนเองได้ใช้เวลาปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่ใช่เป็นการเทียบกับกิจกรรมอื่นๆ และผลการวิจัยนี้ จึงพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาปฏิบัติในแต่ละกิจกรรมอยู่ในระดับมากเกือบทั้งสิ้น

ประการที่สอง จากปัญหาการใช้เวลาของผู้บริหารที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่า ความขาดแคลนบุคลากรในสถานศึกษา จะเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาเกือบทุกด้าน ประกอบกับขอบข่ายภารกิจของงานแต่ละด้านที่มากเกินไป จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีเวลาเพียงพอที่จะบริหารงานได้ครบถ้วนทุกกิจกรรม บางกิจกรรมใช้เวลาน้อยในการปฏิบัติ จึงทำอย่างรวบรัดส่งผลให้ผลงานขาดคุณภาพตามไปด้วย ปัญหาความขาดแคลนบุคลากรจนทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องลงมือปฏิบัติงานเอง เพราะไม่สามารถมอบหมายให้ผู้อื่นได้ จึงเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่กระทบไปยังด้านอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน พบว่า ในด้านวิชาการ เห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะตามความจำเป็นและลดภารกิจอื่น ๆ นอกสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้น้อยลง เพื่อให้บริหารงานวิชาการได้มากขึ้น ($f=26$) ด้านงบประมาณ ควรจัดให้มีบุคลากรทำหน้าที่ด้านการเงิน และบัญชีโดยตรงในสถานศึกษา ($f=36$) ด้านงานบริหารบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้มีบรรจครูที่มีความรู้ความสามารถให้ตรงกับงานสอนในสถานศึกษาเพิ่มเติมอย่างเพียงพอตรงตามวิชาเอก ($f=28$) ด้านบริหารทั่วไป ควรจัดสรรเครื่องมือสื่อสารและจัดระบบที่ทันสมัย เพื่อช่วยในการทำงานและส่งข่าวสารสารสนเทศให้สถานศึกษา ($f=29$) และด้านอื่น ๆ ควรจัดปัจจัยด้านการบริหารทั้งคน วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณให้มีพร้อมทุกด้านในสถานศึกษา จะทำให้การใช้เวลาในการบริหารงานเกิดความสะดวกรวดเร็ว ($f=8$) จะเห็นได้ว่า ข้อเสนอแนะที่สำคัญที่สุดอยู่ที่การเพิ่มบุคลากร เพื่อ

ทำหน้าที่เฉพาะในด้านการเงิน การบัญชี และการสอนตามวิชาเอก ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น และงานวิจัยของ อินทิตรา หิรัญสาย (2533) ที่พบว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารเวลาของผู้บริหาร โรงเรียนและประสิทธิภาพการบริหารงานตามภารกิจของผู้บริหาร ที่ควรทำ ได้แก่ วางแผนและกำหนดตารางการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ควรสรรหาบุคลากรมาปฏิบัติงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ และควรมีการติดตามผล ประเมินผล เพื่อปรับปรุงงานอยู่เสมอ แต่อย่างไรก็ตาม การเพิ่มบุคลากรเพื่อให้เข้ามาทำงานนั้นควรต้องคำนึงถึง กฎของพาร์กินสัน (Parkinson's Law) ที่ว่า ปริมาณของงานที่ได้ขึ้นอยู่กับเวลามากกว่าจะขึ้นอยู่กับจำนวนบุคคลที่ทำงาน จากการศึกษาวิจัยของ พาร์กินสัน พบว่า จำนวนคนไม่ได้มีส่วนช่วยให้ปริมาณมากขึ้นหรือน้อยลง สังเกตได้จากองค์กรที่ประสบผลสำเร็จมิได้มาจากการมีจำนวนบุคลากรมาก หากแต่ว่า ปริมาณงานจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนเวลาที่ใช้ปฏิบัติงานนั้น ๆ (กิตติมา ปรีดีดิลก 2539:21)

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังต่อไปนี้

3.1.1 ผลการวิจัยนี้พบว่า เมื่อจัดอันดับการใช้เวลาของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาในด้านงบประมาณน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณาการใช้เวลาเป็นรายกิจกรรมในด้านงบประมาณพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาในการบริหารงานงบประมาณในเรื่อง การประสานงานขอใช้ทรัพยากรทางการศึกษา ร่วมกับบุคคล หน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อประหยัดเวลาและงบประมาณในการจัดซื้อ อยู่ในระดับต่ำกว่าทุกกิจกรรม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพิจารณาใช้เวลาในการประสานเพื่อขอใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยไม่ต้องใช้จ่ายงบประมาณให้มากขึ้น

3.1.2 จากการจัดอันดับการใช้เวลาบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด อุบลราชธานี ตามผลการวิจัยนี้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาบริหารงานด้านวิชาการ โดยเฉลี่ยร้อยละ 48.07 ต่อสัปดาห์ ซึ่งมากกว่าด้านอื่นๆ แต่ก็ยังมีปัญหาในด้านวิชาการอยู่คือ การใช้เวลาบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานขนาดกลางและเล็กยังไม่เพียงพอที่จะบริหารงานได้ครบทุกภาระงาน ซึ่งมักจะสูญเสียเวลาไปกับการสอนประจำชั้นเนื่องจากขาดบุคลากรผู้สอน ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงควรเข้าไปหาแนวทางช่วยเหลือแก้ปัญหาาร่วมกันกับผู้บริหารสถานศึกษา โดยการจัดสรรอัตราบุคลากรเพิ่ม เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาบริหารงานได้อย่างเต็มขอบข่ายภารกิจและมีประสิทธิภาพ

3.1.3 ผลการวิจัยนี้ พบว่า การใช้เวลาในการบริหารงานตามภารกิจสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมทั้งจังหวัด พบว่า ยังมีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเขตที่ตั้งสถานศึกษา วุฒิศึกษา และประสบการณ์ทางบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาดังนั้น การกำหนดนโยบาย แนวทางส่งเสริมหรือพัฒนาใด ๆ เกี่ยวกับผู้บริหารหรือสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือในระดับกระทรวง จึงควรคำนึงถึงความแตกต่างดังกล่าวนี้ด้วย

3.1.4 ผลการวิจัยนี้ พบความขาดแคลนบุคลากรในสถานศึกษาเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อใช้เวลาบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรจัดสรรบุคลากรและงบประมาณให้สถานศึกษาให้เพียงพอตามความต้องการของสถานศึกษา

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การใช้เวลาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานีในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษามีความแตกต่างกัน ซึ่งยังไม่ทราบในบริบทหรือสภาพแวดล้อมภายในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาที่ก่อให้เกิดความแตกต่างกัน จึงควรได้มีศึกษาวิจัยในเชิงลึก โดยอาจใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละเขตซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่รายละเอียดในสภาพที่เป็นจริงได้

3.2.2 เนื่องจากผลการวิจัยนี้ สามารถบอกได้เพียงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เวลาบริหารงานในแต่ละกิจกรรมอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใดเท่านั้น แต่ยังไม่บอกได้ว่า ได้ใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ จึงควรมีการศึกษาต่อไปถึงประสิทธิภาพของการใช้เวลาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี จะได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น

3.2.3 การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสำรวจโดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งอาจมีความลำเอียงในการให้ข้อมูล จึงควรทำการวิจัยเรื่องนี้เพื่อเปรียบเทียบกัน โดยเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนบ้างว่า จะได้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกันหรือไม่

3.2.4 ผลการวิจัยนี้ พบปัญหาประการหนึ่งเกี่ยวกับการสูญเสียเวลาของผู้บริหารสถานศึกษาไปกับการบริหารจัดการด้านการเงินการงบประมาณ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกระจายอำนาจและความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาหรือไม่ จึงควรศึกษาวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์หรือศึกษาผลกระทบว่า เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร